

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. по-
н. Конт. почт. шаян. 504-060.
143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр. Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
7-50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

До відома громадянства в справі задаткових кредитів для рільників.

Справа задаткових кредитів зацікавила на-
ших рільників, для яких вони призначені, як
також наші кредитові установи, зокрема креди-
тові кооперативи, що мають ці кредити розпо-
водити на власні, призначені місця. Тому хо-
чу дати деякі вяснення про доцільне зужиття
них кредитів для добра рільників, а без втрати
для кредитових установ, що в цьому посередни-
чать.

Кредити на щогорічне збіжа й інші плоди
рільничого господарства призначені на це, щоб
дрібні рільники могли мати готівку на покриття
вистів живих як також зобов'язань платити зараз
по живих, та щоб не допустити до надмірної по-
дачі збіжа на внутрішньому ринку збуту, негай-
но по живих, так, щоб рільники могли тим ча-
сом передержати нове збіжа до ліпшої ціни в зи-
мі й на весні.

На це приступив Державний Банк Рільний
до урухомлення так званого задаткового (заліч-
кового) кредиту на збіжа, та між іншим звернув-
ся також до нашого Центробанку, а цей до наших
союзних кооператив кредитових, (українбанків),
щоб розповадити той задатковий кредит між
рільників, що мають зібране збіжа у висоті вар-
тості того збіжа по означеним цінам. Цього
кредиту не можна вживати на інші цілі, тільки
на задаткування збіжа для дрібних рільників, а
висота той позички для одного рільника не може
переступити квоти 2.000 золотих.

Для Центробанку і його союзних кредитових
кооператив (Українбанків) призначив Держав-
ний Банк Рільний на разі кредит в сумі 200.000
золотих і приписав умовини, на яких мають уді-
лявати з нього позички рільникам.

Цей кредит має бути сплачений до 31. травня
1936. р. і цей речинець не буде продовжений.
Від позичаючих рільників не можна побирати за
цей кредит більше як 3 проц. у річному відношен-
ні титулом відсотків і всяких коштів. Титулом
опроцентування кредиту з того побирає Держав-
ний Банк Рільний 1/4 проц. відсотків; Центробанк
і проц. відсотків, а установи кредитові, що одер-
жують цей кредит через Центробанк до розаче-
ня рільникам, побирають для себе 1 1/4 проц. від-
сотків у річному відношенні.

З висоти позичкового проценту і розаження
тогож поміж вірительні установи від разу по-
казується, що вони нічого не зароблять на цьо-
му інтересі, та ще мабуть дещо доложать, бо пе-
реписка, порта і кошти векованих блякетів зі-
дають цих три проценти. І це мусять зрозуміти на-

ші рільники, що тут кредитові установи не ви-
ходять на зарібки, а хочуть привести поміж ріль-
ництву, та за це вони домагаються від заінтере-
сованого рільництва: обачности і чесности у спла-
чуванні довжних зобов'язань. Боже це не в піяка
запомога хапатня, як дехто між народом поши-
рює, але стислий кредит з докладно означеними
речинцями платности, що не будуть безоглядко
продовжуватися.

Сплата цього кредиту, коли його реалізація
наступить в місяці серпні ц. р., буде ось така:
в грудні 1935 р., в січні і лютому 1936 р. запла-
тять довжик по 20 проц. капіталу; в березні і
квітні 1936. р. по 15 проц. капіталу, а решту 10
проц. капіталу в місяці травні 1936. р. При реалі-
зації кредиту в місяцях вересні і жовтні ц. р.
будуть рати відповідно змінені, але шестимісяч-
ний речинець сплати не може бути переступле-
ний.

Тому наші кредитові установи мусять дуже
обережно давати кредити: тільки рільникам без-
печним і чесним у сплаті, як також допилюву-
вати кожну рату вчасно перед її платністю, бо
на випадок недодержання дотичних позичкових
рат з боку довжників, мусять ці рати зараз за-
платити самі вірительські установи, а це не лег-
ка справа. З цих причин Центробанк дає ці кре-
дити за посередництва Українбанків, а винмо-
во за посередництвом сильніших Райфайзенок.

Оце є також осторога для причасних рільни-
ків кредитоемців, щоб вони берегли добре ім'я
рільника, що давніше мав славу доброго платни-
ка, а в останніх часах сам підорвав те добре ім'я
занедбуванням сплати довгів, — бо якщо це далі
ось так ішло при цих кредитах, то наш рільник
страшив би всякий кредит і не міг би заратувати-
ся ніде, навіть у найтяжчому положенні.

А до того наші вірительські установи мусі-
либ відтак доходити судово заплати задаткових
кредитів разом з відсотками проволочи і кошта-
ми судовими від довжних рільників, що цих на-
разило би на значні витрати...

Вкінці, — з огляду на запотребування наших
рільників у сучасних обставинах, повинні наші
союзні кредитові установи вже в цьому тижні
предложити Центробанкові дотичні векслі з ка-
занними прилогами, щоби перша група задатко-
вого кредиту могла бути зреалізована вже з кін-
цем місяця серпня ц. р.

Д-р Кость Левинський.

Перервали переговори в справі Абісинії.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. Прем'єр Ляваль сказав
журналістам, що переговори, які почалися в
год. 15.30, перервали після двох годин.

Зюжа прем. Ляваля потвердила песимістич-
ні передбачування в справі переговорів.

Офіційний комунікат.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. В год. 20.20 прем. Ля-
валь прийняв представників преси та відчитав
ім такий комунікат:

„Ліцитують совхози“.

„Ізвестія“ з 14. ц. м. поміщують під таким
наголовком телеграму з Крематорська (Кулби-
шевський край) про розпоряджену судовою вла-
дою ліcitaцію 2 совхозів. Насправді продавати-
муть не „фабрика збіжа“, але їх живий і мер-

твий інвентар. Цю досить парадоксальну вістку
оправдує факт, що совхози не приносять доходу,
що є задовжені та що не можуть удержати ні сво-
їх робітників, ні навіть худоби. Рентовні совхози,
як відомо, винятками.

Пропав Василь Захаров.

ПАРИЖ, ПАТ. „Журналь“ повідомляє з Льво-
дону, що там велику сензацію викликало те, що
пропав Василь Захаров. Виявилось, що нема йо-
го в ніякій його посідає, де постійно перебував.
Сніаство виявило, що нема його теж в його ре-

зиденції в Арденах, біля Діно, де в таку пору
звичайно перебував. Факт цей викликав зацікав-
лення з огляду на загадочну ролю, яку Захаров
відіграв у політиці та в зброєвому промислі.

†
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в шесту річницю смерті бл. п.
ЯКОВА ПРОЦЯ
відправиться в четвер 22. VIII. п. р.
в год. 8 рано в церкві св. Юра, на
котре запрошує
Жена.

Горить вистава в Берліні.

БЕРЛІН, 19. 8. ПАТ. Нині в год. 20.30 ви-
бухав величезна пожежа в великих виставових
галах на Кайзердамі, спричинена коротким зіп-
цяттям. Вогонь високий на яких 50 м. бухав в
небо. Пожежа повстала, як гості мали покидати
виставу, так що лише з трудом вдалось виве-
сти їх на вулицю. Вогонь перекинувся теж на
велику радієву вежу, що є між будинками. За-
лізна конструкція вежі заромилася.

БЕРЛІН, 19. 8. ПАТ. Зараз, як вибухла по-
жежа, прихав мін. пропаганди Гебельс із ви-
щими службовцями м-ства. Змобілізовані спец.
відділи поліц, поготівля, пробоевиків і війська
помагають пожежній сторожі при гашенні.

До год. 21. згоріла зовсім 3., 4. і 5. гала. З тру-
дом удалось врятувати найвартівніші виставові
предмети. Ресторан, що є на половині радієвої ве-
жі, стоїть у вогні. Вогневі сторожі вдалось до-
провадити вузла гидранту на висоту 50 м., відки
струї води обливають горючий локаль. Десять
осіб на найвищій платформі є в пов'язній не-
безпеці. Довго попад вогнем чути було, як кли-
кали рятунку.

БЕРЛІН, ПАТ. По дотеперішнім вісткам обій-
шлося без жертв у людях. Особи, що були на
рад. вежі, вдалось врятувати, вони лише трохи
понекалися.

Предетвник ПАТ-а у розмові з одним із кор-
мажичів рят. акції дістав інформації, що ресторан
на рад. вежі згорів зовсім. Згоріло теж у рест.
касі 40 тисяч марок. Власник ресторану дістав
серцевий атак. Згоріла й гала ч. 4. У вогні є ще
гала телевізійних апаратів, із яких урятували
30—40. Мін. Гебельс є на місці пожежі.

Кореспондента „Газети Польск-ой“ видалили із СССР.

МОСКВА, 18. 8. ПАТ. Московський корес-
пондент Польської Агенції Телеграфічної та
„Газети Польск-ой“ Іван Отмар-Берзон дістав
нині вечером від комісаріату внутрішніх справ
приказ покинути кордони СССР до трьох днів.

Як причину видалення подали кореспонден-
ції Отмара в „Газеті Польск-ій“.

ЗАСУДИЛИ БУВШ. КОМІСАРЯ ХЛІБОРОБ- СТВА УКРАЇНИ.

МОСКВА, ПАТ. У Києві на розправі вищих
службовців українського комісаріату хлібороб-
ства за налужиття при закупні коней чотирьох
головних обвинувачених засудили на смерть, а
решту 24 обвинувачених на різні кари в'язниці.
Бувш. заступника комісара хліборобства Украї-
ни Отія засудили на п'ять літ концетраційного
табору.

Давно очікувана

ДРУГА
ЧАСТИНА

Споминів Олесницького
п. н.

Сторінки з мого життя
вже вийшла з друку.

Ціна 90 сот., порто 30 сот.
можна дістати у Видавничій Спільці „Діло“.

ОБЛОМОВЩИНА.

З тих тих б. старорусинів, які станицю на становині української національної ідеї, утворили групу „Пролом“ і видують часопис під цією назвою, одержали ми цю статтю, яку містимо без змін. — Реда.

Кожний розуміє, як важко йти собі і відбудувати втрачену духову рівновагу людині чи громадянству, що перейшло якусь катастрофу. Тоді лише глибока віра в релігійну чи іншу ідею може зберегти від цілковитого морального упадку, а навіть від фізичної загибелі.

Нам видається, що нині одна частина нашого громадянства наші старорусини, наїшлися в стані такої душевної нестачі: вони втратили духову рівновагу. Вони саме пережили таку жахливу катастрофу повного розторопшення своєї ідеологічної віри, та не в силі викресати зі себе настільки морального гарту і свільної волі, щоб усвідомити собі своє положення та витягнути з цього практичні висновки. Навіть найшвидше апоміж них, що інстинктом відчували недоречність свого положення, не хотять уже держатися старої омани і вступили в сірому, безцільному житті на шлях активної праці серед своєї правдивої нації, серед українського народу. — навіть ті не наїшли відваги явно пірвати з пережитою вже ідеєю єдності „русько-го народу“. Класичним зразком такої внутрішньої суперечливості між теоретичним світоглядом і практикою життя людини цього типу був пок. д-р Маріян Глушківич.

Є дві можливості, коли ревізія світогляду і зміна політичної програми стає необхідною: коли так змінилися умовини, що всі давні комбінації перестали бути реальними, або коли голошені теорії ведуть до зовсім протилежних нашим намірам вислідів. Щодо наших старорусинів, то тут захолять оба випадки. Та передовсім перший є понад усі сумнівні. Бож хіба кожний бачить, що давньої Росії, яка мала здійснити ідеал триєдності Русі, вже нема, що нині не тільки більшовики, але навіть крайні монархісти на еміграції залишають цю стару, невідому вже мрію. Кожному сьогодні ясно, що матічна назва „Русь“ не може покриватися хочби з політично-національним ладом, який є нині в Більшевії.

Та це зовсім не перешкоджає офіційним староруським ідеологам вносити у своїх вірних, що Більшевія — це така сама „Русь“, як і та, що була тисячу літ тому, або щонайменше в часі вибуху світової війни. Ось, мовляв, там у Світах вже прогаріли і відновляють знову „всеруську батьківщину“, а такі авторитети, як Девікін і

якийсь там великий князь, веліли не робити різниці між Більшевією і Росією і наказали, поки що, служити більшовикам. І на такий „блеф“ ідуть, що правда, мало численні маси завжди вірних своїм вожакам старорусинів. Вони так привикли сліпо слухати, що ніколи й не спробують думати.

Отже все одно: царська Росія чи Більшевія, бо це завжди „Русь“, лиш би тільки „lux ex oriente“!

А тимчасом, поки це світло прийде, вожаки старорусинів мають для своєї пастви тільки одну потіху і раду: чекати! В цих страшних днях нашого сучасного лихоліття заложити руки і чекати терпеливо! Ось напр. таку раду дає (знову не знати, котрий вже раз!) офіційно старорусинів „Земля і Воля“ в ч. 30. з 11. серпня ц. р.: „Наша приналежність до великої рускої нації дає нам

достаточну підставу до того, щоб без тини песті самохвальби сказати, що ми дійсно можемо зоволити собі на розкіш і заждати, поки польська політика знайде свою властиву дорогу у відношенні до руского народу...“

Такої політики, як хочуть ці павови, „польська політика“ ніколи не виходила і не вийде. Не найде особливо тепер, коли ці павови самі ще не знають, куди їм по дорозі: „гейта“ — до царської Росії, чи „вісьта“ — до Більшевії!

Тому шкода вичікувати у безділлі! Далеко краще тверезо дивитись на світ і витягати звідси з справжнього, а не уявного положення.

Та для нашого народу не може бути байдужо, коли одна його, хоч уже й незначна, частина падає під впливом такого дефектизму. І тому є нашим важним обов'язком перед майбутністю підняти освідлюючу акцію поміж старорусинами та подати руку тим з них, які не хочуть гинити — тільки хочуть жити і бути повноцінними своїм народом.

Член групи „Пролом“.

Закарпаття.

ВАКАЦІЙНИЙ КУРС СОЮЗУ КАТ. УЧИТЕЛЬСТВА ЧСР. В УЖГОРОДІ.

Як „Діло“ вже повідомляло, 6-тий вакаційний курс Союзу кат. учительства ЧСР відбувається в Ужгороді. Святочне відкриття курсу відбулося в неділю 4. серпня ц. р. По Службі Божій зібрались учасники курсу і багато нашої публіки до ужгородського театру, де у президії зайняли місце предсідник Союзу учитель І. Кунієк та учитель Новак, Преосв. єпископ Олександр Стойка, адміністратор римо-кат. єпархії Свобода, губернатор Константин Грабар, за Краєвий Уряд д-р Стебельський, за місто фін. комісар Дулаш, за військово-військовий духовник підполк. Коутин, за „Просвіту“ д-р Юлій Брашайко, за Учительську Громаду Павло Яцько, за „Шкільну Матку Русинів“ і Т-во „Руський Театр“ д-р Михайло Брашайко, за Союз чеських учителів проф. Мзала, за чеську гімназію проф. Горний і о. Даньга, редemptорист, духовний порадник Союзу.

По відігранні гімну св. Вацлава військовою оркестрою отворив святочне зібрання І. Кунієк. Потім виголосили приєднати всі вище означені члени президії, підносячи вагу релігії, знання та пізнання своєї батьківщини. Змістові, теплі пошлання викликали надзвичайно одушевлений настрій. Висказано приватні телеграми міністерству шкільництва та головним представникам кат.

церкви в ЧСР, а також висказано відданість президентові Масарикові і римському папі. Святочне зібрання закрито відігранням гімнів державних, нашого підкарпатського і польського.

КОМАСАЦІЯ ГРУНТІВ НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ РУСИ.

Краєвий Уряд в Ужгороді підготував широку акцію про сцільнення ґрунтів малих господарів — комасацію на Підкарпатті. Акцію мають розпочати вже слідуєчого господарського року. Для переведення комасації не буде потрібно згоди цілої громади, а вистане лиш формальна просьба кількох окремих господарів.

Через те, що сучасний стан посідання ґрунтів на Підкарпатті не відповідає господарській ситуації краю, можна було би згадану ініціативу краєвого уряду лиш вітати, як влучний почин для підвищення сільсько-господарської продукції та забезпечення добробуту населення. Однак з частинної комасації будуть мати користь лиш заможніші ґазди, тоді як соціально найслабшим верствам сільського населення до помози з цього не буде.

Для задоволення землеміру пекучих потреб малоземельних хліборобів було б бажано, щоб разом з комасацією була справедливо перемілена і закінчена на Підкарпатській Русі також

ДЖОАН СТРО

Нове авто.

Коли Джім Браєн три-за восьму вранці перекочив міст, куди мусів іти до фабрики, зустрів він, як щодня, вже від місяця, струнку золотоволосого дівчинку. У своїх думках, де вона вже від довшого часу грає велику роль, називав він її Ліліяно, бо цього імени вживав зазубки, мріючи про жіночки. Поправді не знав він, як її звати і хто вона. На вулиці не мав сміливості підійти до неї і забалакати. Вона не осмілила його до цього ні одним поглядом і він мусів сказати собі нишком з гірким почуттям, що вона не звернула на нього увагу.

Джім Браєн працював у монтажнім відділі фабрики авт Пітмана і мав скромну інженерську платню. Він був високий, широкоплечий, зухвало-бездарний і мав неімовірно блакитні очі, що дивились в пасолодою на світ. Коли він одного разу ввійшов до відділу будови за одною інформацією і мусів чекати на коридорі, почув він одну розмову, що його радісно схвилювала. Голова цього відділу говорив до Пітмана:

— Я ручу за те, що наша Комета буде на цілу класу вища.

Комета це було нове перегонове авто, зроблене в тайні у робітнях фабрики і яке імовірно випробували за останні ночі. Головний конструктор відповідав на сумніви власника:

— Воно побє всі інші. Погляньте тільки на звіт з нашої вчорашньої проби. Я сам записував темп швидкості. При перегонах у Мінеаполісі ми будемо без конкуренції. Вже в Омага зможемо сами переконатись.

Коли Джім вийшов з будинку, зупинився він при однім бюрі, що приймає ставки на перегони. Завагався і ввійшов до середньої.

Урядовець відповів Джімові:

— Так, Комета теж записана до перегонів у Мінеаполісі. Заклади стоять тепер у відношенні 60:1

Джім ходив схвилюваний по своїй кімнаті. 60 разів більше при виграші! 60.000 доларів а

тислячу. Голова закрутилась йому від такої суми. За такі гроші він умів би вже йти спосіб, як зазвичай мислять з Ліліяною. Думка захопила його. Він бачив себе в уяві в елегантному убранні, з сірим циліндром і поруч нього Ліліяно на подумках 8-циліндрового авта.

Браєн був сміливий молодець і знав, що робити, коли рішився на щось. А проте коліна йому гнулися, коли на другий день попросив авдієнції у свого шефа. Коли шеф вислухав дуже складну й неімовірну історію свого молодого інженіра про смерть бабки та медугу титки, на що треба було молодцеві 1000 доларів, сказав старий Пітман з усміхом:

— Дорогий приятелю! ви або збожеволіли, або заволохались.

Тому, що Джім запукався. Пітман зрозумів, що його другий здогад вірний. А що був він у винятково добродушному настрою, то поклепав його по раменах і дав йому знамените цигаро, від якого Джіма стало млоїти. Та яке було його здивування, коли поплудні покликали його до каси і виплатили йому бажану суму.

Зараз після праці побіг він до перегонного бюра і поставив 1000 доларів на „Комету“ при перегонах у Мінеаполісі.

На 36 годин перед перегоном взяв відпустку і поїхав.

З руками в кишенях блукав він по місті, яке йому не дуже подобалося. Нарешті зупинився і поглянув абентежений на протилежний тротуар. Там побачив він струнку золотоволосого дівчину. Але вона йшла так швидко, що заки він перейшов вулицю, вона вже щезла в Палас Готелі. Мінеаполіс відразу стало для нього чудове, немов перемінене від чарівної палочки.

Кілька годин простояв він під готелем сподіваючись, що Ліліяно вийде. Вкінці рішив, що вона певно приїхала сюди як секретарка або товаришка подорожі якоїсь великої особи і пішов спати.

Коли вранці йшов на перегони, вибрав таку дорогу, щоб якнайдовше зупинитись перед Палас Готелем

Перегони були повні сенсації. Джім спізнався і не міг зайти вже вигідного місця, так, що мусів зазірати через голови юрби. Але тут узяв час оклики „Комета!“ Захоплений, почав навіть тиснути в рамя якогось сусіда так, що той вигукнув його і дав йому доброго прощання. Він би почав з ним бійку, якби не був почув щораз сильніші оклики: „Комета перемагає!“ Джім кричав разом з іншими як скажений.

На другий день стояло перед Палас Готелем чудове авто. При кермі сидів елегантний лавок циліндрі, жовтих рукавичках і першого споглядав на руку, де був годинник. Коли коло потурчав вийшла з готелю молода золотоволоса дівчина, скочив він з авта, зняв циліндр і пропав у трохи ніяково, щоб сіла поруч нього.

Вона завагавлась хвилину, відтак сіла. Коли вийшли за місто, Браєн гнав так швидко, що авто аж підстрибувало.

— Ліліяно! — кричав він — ви страшенно симпатичні!

— Я зовсім не Ліліяно.

— Для мене ти Ліліяно!

І при цьому притягував її до себе та поцілував сильно. Поглянув на неї поміжно і спитав напівголосом:

— А чи ти мене?...

Вона кивнула головою:

— Але тепер мусимо їхати до тата, бо він уже на нас чекає...

— Якто? — спитав Джім — то він знає, що ми заручені?

Вона розсміялась.

— Коли я його тоді просила, щоб він дав тобі на рахунок платні 1000 доларів, я призналась йому, що я тебе дуже...

Вона почервоніла.

— Бо я була тоді у сусідній кімнаті і чула твою розмову з татом.

— Якто... то ти донька директора Пітмана?

Вона кивнула головою із сміхом.

— Чому-ж ти ходиш до дому заавсіди мостом?

— Бо я хотіла тебе завважити там аготріти, ти дурнику.

Переклад. С. Я.

і земельна реформа. Є це потрібне тому, бо між сільським населенням, як ніколи передтим, намічається в сучасній добі в повній своїй гостроті „голод на землю“. („Українське Слово“).

ПОЛІТИЧНА ПРЕСА НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ РУСИ.

На Підкарпатті виходить 49 політичних газет. З того українських є 6: 1) Українське Слово, 2) Вперед, 3) Свобода, 4) Земля і Воля, 5)

Голос Життя, 6) Карпатська Правда. Російських є 4: 1) Русскій Народний Голос, 2) Русская Земля, 3) Наш Путь, 4) Земледельська Політика. Мішаниною російської мови з українською виходить „Русскій Вістник“. Чеських є 2: 1) Подкарпатске Гласи, 2) Глас Виходу. (Ця газета тепер не виходить). Малярських газет є аж 31. Жидавським жаргоном виходять 3 газети. Велика частина газет на Підкарпатті є органами політичних партій.

Спалені господарські знаряди, хатня обстановка й живий інвентар

представляють для селянина на випадок пожежі більшу втрату як погорілі будинки. Це знає кожний добрий господар і тому забезпечує від огню свої рухомості в

Товаристві взаємних обезпечень „ДНІСТЕР“, у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Імпозантна народня маніфестація в пам'ять Маркіяна Шашкевича в Хомякові.

(Допис зі Станиславова.)

В неділю 11. серпня ц. р. відбулося заходом читальні „Просвіти“ в Хомякові велике обласне свято в честь Маркіяна Шашкевича. Свято це випало надзвичайно величаво.

На цей день село Хомяків із зовнішнього вигляду венеце переміналося в січовий табор. Всі, що їхали того дня гостинцем самоходами в гори в напрямі Яремча, були певно дуже здивовані, що при віздах і віздах з села на гостинці, прикати на майдан повинні службу, удержуючи порядок і витяючи гостей, козаків в козацьких синіх, червоних, малинових жупанах і штанах, допасах з синіми і червоними шпиками, в жовтих і червоних чоботах, з кривими шаблями при боці зі срібними ручками, зі срібними пістолями за поясом і козацькими вусами.

Це одною з точок програмної програми була інсценізація „Вибору кошового“, вивчена п. Мінченком-Сіятковським, що мала бути одною з точок „Свята Молоді“ у Станиславові, однак там через дощ відпала. До виступу треба було ухарактеризувати понад 300 осіб, а це заняло кілька годин часу, тож у міжчасі мусили схарактеризовані січовики повинні службу. І так усе село серед гарної погоди немов з'явилось чудовими маками — строями козаків.

Місце свята — то природна, чудова сцена, якої хіба нема ніді в цілм краю. Західна кількаморгова частина майдану творить одноцілу, рівеньку поєму площу, яка положена півтора метра вище від цілого кількадесятморгового майдану, що творить чудове місце для видців. Між тою природною сценою і місцем для глядачів іде кілька метрів широке, давнє, тепер травом заросле корито млинівки, що творить явні програмне місце для музики між сценою та видцями. Усесь цілий майдан замкнений з трьох сторін рікою, а з четвертого боку замкнули його зеленим, два метри високим плотом із вібраних та багнат жовтих квітів. Тому одинокі доступ на майдан створювала дуже гарно дубиною, квітами й хоругвами прибрана брама, на якій у середній висі портрет Маркіяна і напис „Витайте!“.

Місце для видців відділено від сцени бар'єром, прибраном дубовим листям, а надто високим плотом з квітів відділено кількаморгову площу, що служила за гардеробу і місце для характеризації виступаючих, місце для проб вправляючих соколів, для проб гатілок для дівчат і для вправ у марші для сотень козацтва до інсценізації. Окрім майдану устатковано три величезні пав'ячисті висі адалека. Прибрали їх зеленою, квітами і хоругвами, а на шпильях вивісили три величезні жовто-блакитні хоругви. Уладжуючи так гарно майдан, дали хомяківці доказ, що запал творить чудеса, бо дійсно варто було прийти, щоб лиш побачити той чудово приготований майдан, як природну величезну театральну сцену. На жаль, в останній хвилині велика поліція зняти великі хоругви.

Присутніх було понад три тисячі осіб, у тім около 800 виступаючих.

Свято зачалося в год. 3-й зполудня величавою дефілядою виступаючих перед головою філії „Просвіти“ зі Станиславова, д-ром Юлієм Олесницьким, що з аранжерами свята заняв місце на сцені. Похід отиврала капеля Т-ва „Зоря“ зі Станиславова в однострої в малинових на головах. За музикою вийшла січова старшина з кошовим, суддею і писарем на переді. Був це чудовий образ, як кошовий (місцевий солтис громади) йшов гордо і мавотатично під бунчуком і прапором. За старшиною маширували під проводом своїх сотників дві повні сотні козацтва, старечись на кожному кроці докзати, що козакі зміли добре маширувати. За козацтвом маширували в своїх гарних строях дівчата з Радчі й Рибна, а за ними три сотні соколів однаково убраних і самих поставних, якби вибраних хлопців. Похід кінчала широко у нас анана дванацятка „Соколів“ з Підпечар.

Як уже цей гарний, барвний похід уставився на сцені, виступив перед нього д-р Юлія Олесницький і серед великої тиші отворив свято про-

мовою про М. Шашкевича, що П всі вислухали з увагою і нагородили гучними оплесками.

Злучені хори з Хомякова і Тисьменичан під управою п. Шепаровича відспівали другу точку програми. На дальші точки зложилися „Гатілки“, що їх виконали дівчата з Радчі й Іванівки, опісля вправи тих самих дівчат вільчоруч і вінками. Гарні дівчата, гарні їх строй і добре виконані вправи всім загалом подобались. Соколи з Радчі, Іванівки, Тисьменичан і Забережа вправи вільчоруч і збирали теж зі своєю справністю заслужені оплески. Три дуже ефектовні точки дала чета з Підпечар. Танець козацький у козацьких строях з шаблями випав дуже гарно. Гарно також випали вей підпечарських хлопців, але таки найкраще і найефектовніше випав чумацький танець у чумацьких строях. Хто подивляв і захоплювався тим танцем на „Святі Молоді“, той мусів признати, що тут випав він навіть краще.

Але вінцем свята було таки виведене січове свято: „Вибір кошового“. На сцену виступив довбуш і бе в літаври. Займа, повагом, диспуючи, сходиться січове братство з усіх сторін. Стає курінням в півколесо. Знову довбуш бе в літаври, бо виходить старшина з клейнодами,

Село над берегом пропасти.

ТРИ БОЛЯЧКИ, ЯКІ НИЩАТЬ СЕЛО.

Село переживає подвійно важку скруту тому, що його придавила своїм тягарем не тільки світова господарська, але і своєрідна структуральна криза себто голод на землю, карловатість господарств і т. д. Нечуваний спадок доходу селянських господарств, постійне роздроблювання цих господарств і хронічне все більше і більше безробіття, ось це ті три болячки, які висотують усі життєві боки зі села. До того нинішнє положення села тимбільше загрозливе, що не видно познач поправи цього невідрадного положення.

МОВА ЦИФЕР.

Дохідність селянських господарств зменшилась нині більше ніж на дві треті у порівнянні з дохідністю з 1928 р. І так, якщо означимо готівковий дохід селянських господарств у Польщі з 1927/28 року цифрою сто — дохідність господарств у 1928/29 замикалась цифрою 105, в 1929/30 — уже 97, в 1930/31 — 75, в 1931/32 — 48, в 1932/33 — 35 і в 1933/34 — 29.

Дотеперішні провізоричні обчислення готівкових доходів селянських господарств за 1934/34 рік замикаються цифрою менше більше 1.300 мільонів золотих.

ПОДАТКИ І ДОВГИ ЗІДАЮТЬ ПОЛОВИНУ ДОХОДУ.

Самі податки без сплати залежних податків і без соціальних тягарів за ріжні обезпечення з'їдають понад 293 мільони золотих. Відсотки і сплата довгів з'їдають коло 355 мільонів. Отже обі ці цифри забирають половину доходу селянського господарства.

Але грізне положення села зрозуміємо що-ино тоді, коли візьмемо під увагу конечні необхідні вклади хліборобів у своє господарство. І так навіть при високих доходах необхідні вклади в господарство з'їдають завжди понад 60 проц. готівкових доходів. А вклади в господарство мусить кожний хлібороб поробити себто мусить заорати і засіяти своє поле, бо в протилежному випадку грозить йому з рідною голодова смерть. І ось саме ці вклади забирають йому більшу половину готівкового доходу. Таким чином з решти доходу не вистає вже гроша на заплату податків і довгів. Тому теж усія полекші у сплаті податків і довгів в дійсності є ілюзоричні, бо віддовженеві закони признають полекші тільки тим довжникам-хліборобам, які платять чергові сплати довгів в точно означених речиннях. Незаплачення двох сплат довгів доводить до втрати полекші.

які признають віддовженеві закони. Таким чином система полекш у сплаті податків і довгів при надто низьких доходах селянських господарств може бути зовсім нереальною. І дійсно при катастрофальнім спадку ці на хліборобські продукти селянство не зможе заплатити з початком жовтня ц. р. навіть тих низьких сплат банкам і приватним віртелям, які признав йому віддовженевий закон.

До того слід пригадати, що кожний селянин поза видатками на господарські вклади, податки і довги мусить покрити теж такі необхідні родинні видатки як купно убрання, білля, обуви, соли і т. п.

РОЗДРОБЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСТВ.

Другою не менш грізною болячкою села є постійне роздроблювання селянських господарств. І так на основі загального перепису з 1931 р. у Польщі було 3.262.000 селянських господарств, в 1935 р. число зросло вже до 4.000.000. Це явище дуже грізне тому, що господарства не зростають з перебудови рільного устрою, але є високим родинним поділом і роздроблювання майже виключно малу земельну власність себто карловаті господарства. Таких карловатих господарств простором нижче 2 га виказав загальний перепис з 1921 р. аж 34 проц., а господарств простором від 2 до 5 га аж 30,7 проц. Нема двох думок, що цей відсоток карловатих господарств зріс нині понад 70 проц.

Ці цифри доказують, що роздроблювання карловатих господарств поступає тим швидше наперед, чим тяжче є економічне положення на селі. Ясно теж, що причиною цього загрозливого явища роздроблювання селянських господарств є неможливість готівкових сплат тим членам рідні, які відходять з господарства. Не дивниця теж, що це невідрадне явище зустрічається теж по тих селах, де переведено комасцію землі і де тепер знову повстає шахівниця з роздроблених господарств.

БЕЗРОБІТТЯ.

Вкінці третьою болячкою села є хронічне безробіття, яке постійно збільшується. Кілько є на селі безробітних на наших землях і в цілій Польщі — не знаємо. Деякі дослідники селянсько-господарських відносин подають цифру 8 мільонів людей. І тут теж існує тісний причинний зв'язок між упадком дохідності села і зростом безробіття.

Ці три лекучі проблеми ждуть на швидку розв'язку, щоб рятувати село від цілковитої руїни.

Ю. Е. О.

3 ЖИТТЯ БУКОВИНИ.

Про життя українців на Буковині маємо тепер небагато вісток. Це звітти, що буковинські українські часописи приносять до нас дуже несправильно та й у них вісток про про організоване життя небагато. Всеж тим, що є, ділимося з нашими читачами.

ВІДНОВЛЕНА ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІТЕТУ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ О. Ю. ФЕДЬКОВИЧА.

Комітет для вшанування пам'яті О. Ю. Федьковича, якого праця зустрічала стільки перешкод з боку уряду, відновив знову свою діяльність. Покищо він стягає розіслані збіркові листи пожертв, за гроші з яких мають вибудувати пам'ятник поетові та рідну школу його імені. Частина грошей з того фонду вже є зложена і пам'ятник небаром почнуть будувати. Всіми справами фонду завідує Ст. Проць з Черновців.

„ФОЗУС“.

Добре працює тепер на Буковині недавно заснований у Чернівцях гуртком наших лікарів „Фонд охорони здоров'я українських студентів“ (Фозус). Збірки, що їх цей фонд розпочав серед громадянства, мають успіх і дали досі кілька тисяч левів. За зібрані гроші буде влаштована не тільки безплатна лікарська порада для теорич студентів, але й постійна оселя, може й санаторія для тих з них, що не мають за що лікуватись.

ТРЕБА ДОЗВОЛУ АЖ З БУКАРЕШТУ.

Серед яких умовин доводиться працювати культурно-освітнім організаціям на Буковині, про це свідчить найкраще факт, що аматорський гурток з Чуківа, який хотів дати виставу „Ой не ходи Грицю“, мусів у тій справі вносити подання аж до міністерства внутр. справ у Букарешті. Дозвіл остаточно виклопотано, головню завдяки допомозі д-ра Маєр-Михальського, а гурток зложив йому за те публичну подяку в „Часі“.

СМЕРТЬ СВЯЩЕНИКА-ДІЯЧА.

4 серпня н. р. помер на Буковині парох Чорного Потока, о. Василь Кіндзірський. Покійний належав до священників старої генерації, яких характеризує любов рідного народу та тихе, мураліна праця, з якої знала його ціла околиця. Мірилом популярності та діяльності Покійного був величавий похорон, на якому були тисячі народу з сусідніх сіл та який відправило 12 священників.

КОНЦЕРТ-ФЕСТИН „МУЖЕСЬКОГО ХОРУ“.

В Чернівцях відбувся заходом „Мужеського Хору“, другої поруч „Буковинського Кобзаря“

відомої співачкої організації Буковини, величавий фестин з концертом хору. Концерт вдался добре, хоч видно було „вакційні“ недотягнення і дав чималий дохід.

З БУКОВИНСЬКОГО СПОРТУ.

Тижневик „Дімінція“ зафундував чашу, за яку почалися змагання найсильніших дружин копаного м'яча Черновців. Серед них бере участь у змаганнях і українська дружина „Довбуш“.

Рухлива українська дружина копаного м'яча з Кішманя „Кармелюк“ розіграла змагання з запрошеною до себе резервною дружиною „Довбуша“, з якою першого дня програвла 2:1, але другого дня, у відплатних змаганнях виграла 3:1. Крім того в останніх днях розіграв „Кармелюк“ переможні змагання з „Погоною“ з Кішманя та з українською дружиною „Гонта“ з Мамаївців.

(а)

НОВИЧКИ

— Футра, всілякого рода, найвибагливіші, поручає Юліян Глушівський, пл. Капітульна 3. І. п. Телефон 254-46.

10 21—?

— Буде вчасна й гостра зима? Із опольського Шлеська повідомляють, що ц. р. птахи дуже вчасно відлетіли в вирій, м. їв. бузьки й зяблики. У зв'язку з цим на селі кажуть, що буде скоро й гостра зима.

— Подарують обезпеченні залежності. Суспільні обезпечення приготували виказ залежностей з титулу обезпечених вкладок, які згідно з розпорядком міністра суспільної опіки з 11. серпня мають уморити. Передбачують, що залежності Кас Хорих, що їх подарують торговельним і промисловим підприємствам, перевищують суму 20 міль. зол.

— Засудили священника. Суд у Мостиськах засудив о. Сильвестра Коритка, пароха Радонич на 150 зол. кари або 15 днів арешту, бо, згідно з актом обвинувачення, поведився невідповідно супроти команданта поліції та аларив пастуком об'єкта. Окружний суд у Перемишлі як апеляційний затвердив цей присуд, а найвищий суд відкинув касацію.

ДИВОГЛЯДИ.

26-ЛІТНЯ ПОДОРОЖ ЛИСТІВКИ

У 1909 р. вислав югославянин Піліч, судовий урядовець, одну листівку. Листівка ця пролежала 26 літ в якомусь кутку на пошті. Цими днями поштовий уряд переносився до другого будинку; листівку знайшли і передали адресатові, що на щастя ще жив і міг довідатись про новини від свого знайомого з 1909 року.

СПОРТ.

ДРУГИЙ СОКІЛ — УКРАЇНА 3:2 (1:0).

Розіграні передполуднем змагання за місцевість закінчили черговою програмою України. В першій половині на початку ніч не ворожило програш. Україна через пів години мала в полі значну перевагу. Україна правляла не загрожувала повністю воротам протиників, на карнім полі оборонці Сокола відбирали зорення. І вий м'яч грачим напад України. Під кінець Сокол отримав кілька разів небезпечно і у 40 хв. здобуває перший гол. Після зм'яги Сокол змінив сильно атаку і у 6 хв. забиває другі ворота. Атаки України безплотні і м'яч дуудя диктує карного за настрівлену руку Воробей, з якого Сокол здобуває третього гола і промовляє 3:0. Україна починає грати доцільніше і притискує протиників, гра загострюється, Сокол починає пропускати брутальні; у 32 хв. Сиротюк після гарного бігу стріляє в ворота. На цьому і кінець, бо Україна отримала в складі: Гупул; Гошовський, Воробей; Піддубний, Якимів, Цимбала; Крушельницький, Миколет, Лавин, Краєвський, Сиротюк, Судяк п. Кухар. Виступ Сокол 1:0.

УКРАЇНА II — ДРУГИЙ СОКІЛ II 3:1 (2:1).

Заслужена перемога резерву України, для якої м'яч забиває Лисівський, Федун і Пауляк.

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГ.

ПЕРЕМИШЛЬ. Погонь (Стрий) — Польовія 2:0 (2:0). РЯЦІВ. Погонь I Б — Ресомія 2:1 (2:0).

ЗА ВХІД ДО ЛІГ.

ЛЬВІВ. Чорні — Ревера 4:1 (3:0).

ЗА ВХІД ДО ОКР. ЛІГ.

ДРОГОБИЧ. Сніг — Стшелец 4:1.

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

КАТОВИЦІ. Югославія — Польовія 3:2 (2:2). ЛЬВІВ. Гакоар (Відень) — Гасмонія 3:0 (2:0).

МАТЕРІЯЛИ
ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ
ЗМАГАНЬ

найдете у книжці Михайла Галушницького п. заг.

З Українськими Січовими Стрільцями.

що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецьтва. 216 сторін друку на дуже гарному папері.

Ціна зол. 1-90. Порто 30 коп.

Замовляти в „Діло“.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр. Нечиний.

Театр Різноманітностей. Віторок, 20. VIII. год. 8. веч. „Чоловік 100.000“.

Концерти українських студентів Богословської Академії у Львові відбудуться:

Збараж 20. VIII. Тереховля 21. VIII. Копичинці 22. VIII. Чортків 23. VIII. Залішки 25. VIII. Дохід іде на Рідну Школу.

Кіно.

АДРІЯ: „Знеславлена“ і „Світла Адри“.
АПОЛЬО: „Недокілена симфонія“.
АТЛАНТИК: „Тигр Памфілу“.
ВАНДА: „Мадам Батерфлі“ і „Поворот Шерхона Гольмеса“.
ГРАЖИНА: „Чібі“ (з Франціскою Галі).

КАСІНО: „Провокатор Азеф“.
КОЛІСЕЙ: Нечиний.

КОПЕРНИК: „Небезпечний коханець“, „Пригоди музикера“.

МАРУСЕНЬКА: „Вбивство в Шинго“, „Та виступ факіра“.

МІРАЖ: „Ракочі марш“, „При зачиненні дверей“.

МУЗА: „Надя“ та ком. „Маскарада кохання“.

ПАКС: Нечиний.

ПАЛІАС: „Кімната ч. 309“.

ПАН: „Вондер-Бар“, „Білі люди“.

РАЙ: „Фрайлайн Доктор“.

СВІТ: Нечиний.

СОНЦЕ: „Баніт“ і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Жовтий князь“ (Рамон Новаро) і ревія.

УГІХА: „Чорний кіт“ і ревія.

ХИМЕРА: Нечиний.

Закордонне радіо.

Віторок, 20. серпня 1935.

Відень (506,8) 15.40 Співа (Вера Борська соп.), 17.30 Соната на форт. ц. дур Вебера, 18.30 Вальс й пісні, 19.30 Віденька в нар. музич. 21.10 Зальцбургський фестиваль, Кошні (259,1) 17.40 Для Закарпаття (спів: Черкасенко), 18.55 Співа, респіталь Найманою, Прага (470,2) 18.30 Пісні в супр. лютні, Париж (1648) 12.15 Легка музика, 22.30 Тамж. музика, Білгород (437,3) 13.15, 17.00, 22.30 Пісні, Берлін (356,7) 12.00 Концерт орх., 16.00 Два фортеп'яни: Фрідман, Бах, Рабінке, Аренський, 16.30 Баллада відоміла А. Фішер (бас), Кенігсштергавзен (1571) 18.00 Симф. етюд Шумана, 21.00 „Обманутий кал“ опера на сцені, Кельн (456,9) 16.00 Форт. музика на 4 руки, 20.10 Вес. музика, Мінхен (405,4) 11.00 Музика для села, 17.05 „Людгеріні“ оп. Р. Вагнера, 22.30 Нар. музика (спів: Людгеріні Толгайм), Мільно (221,2) 13.15 Розр. концерт, 20.45 „Фридеріка“ оп. Логара, Рим (420,2) 17.15 Концерт, 20.40 Вечеринка.

Середа, 21. серпня 1935.

Відень (506,8) 14.00 Співа, 17.30 Соната (муз. сп.), 22.35 Концерт симф. орх., Кошні (259,1) 18.55 Форт. респіталь, 20.00 Квартет дударів Шумана, Прага (470,2) 12.30 Сальон. квартет, 16.30 Концерт, 22.45

„Кинга кавок“ балет, сцена Мартіна, Париж (1648) 12.15 Симф. музика, 20.00 Слово-муз. евід, Білгород (437,3) 16.30, 20.00 Пісні Берлін (356,7) 12.55 Розр. концерт, 18.50 Концерт на різних інструментах, Кенігсштергавзен (1571) 10.15 Діти опівають, 19.00 Нм. пісні, 20.45 Військ. марш, 22.30 Нічна музика (арфа, кларнет) Кельн (455,9) 16.00 Форт. твори Юр. Шумана в вик. композитора, Мінхен (405,4) 11.00 Музика для села, 16.10 Пісні, 17.00 Веселе муз. пополуудне, 19.00 Симф. концерт, Мільно (221,2) 11.30 Тріо, 16.40 Муз. вок. програма, 17.05 Симф. орх., 20.40 „Ім Міракольо“ муз. паса Ляччеллі, Рим (420,8) 13.05 Легка музика, 19.45 Розр. концерт, 20.40 „Я згубила мого чоловіка“ комедія Чензата.

Львівське радіо.

Віторок, 20. серпня 1935.

6.30 Радіошлях ауд., 8.25 Прокт. мовлення, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеоролог. вістки, 12.06 Полудн. дозвіл, 12.15 Легка музика з гр. пл., 13.00 Хвилинка для жінок, 13.05 Оп. фантазія з гр. пл., 13.30 З ривку траці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 16.15 Бірка, 16.25 Експорт, 16.30 Легка музика в вик. Анг. Ізиковського (барит.) в супр. гітари, 16.00 Скрипка ПКО, 16.15 Концерт солістів, 16.50 Фрагм. із „Спогадів мистецтва“ Ходзька, 17.00 Квартетний мініатюра, 17.30 Концерт військ. орх., 18.00 Веселий тан. „300 зол.“, 18.15 Воя Польща співає, 18.40 Сім. радум, мист. життя, 19.05 Трагедія Зальцбурга: „Вивраження зі Серце“ Моперта; у перерві ок. год. 20.45 Вес. дозвіл, 21.35 Як село живить місто, 21.45 Концерт Лавного хору, 22.05, 22.11 Сп. містки, 22.15 23.05 Мала орх.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Чи Ваш годинник ходить добре? Якщо ні, дайте направити до Івана Залітенрайха, Львів, Марійська пл. 5. Препейливо, солідно, дешево. З прох. присилайте поштою.

Готелевого номерного (львівського) до обслуговування готельних гостей, закладеного у Львові, прийняв від І. Косовича „Народна Гостиниця“ ауд. Косовича 162-63 ч. 1.